

A FENNTARTHATÓSÁG ÉRVÉNYESÍTÉSE AZ ÖNKORMÁNYZATI DÖNTÉSHOZATALBAN

Bevezetés

A környezeti, társadalmi és gazdasági szempontokat egyforma súllyal kezelő, a jövő generációk érdekeit is szem előtt tartó fenntarthatóság elve* általában nem érvényesül a hazai önkormányzati (és egyéb) döntéshozatalok során. (Fenntartható fejlődés: az emberiség jelen szükségleteinek kielégítése, a környezet és a természeti erőforrások jövő generációk számára történő megőrzésével.)

Ennek számos oka van, melyek közül a legjellemzőbbek a következők:

- megfelelő (rendszer)szemlélet és szakmai ismeretek hiánya,
- nem áll rendelkezésre megfelelő „eszköztár” az egyes fejlesztések fenntarthatóságának elemzésére,
- a rövid távú érdekek preferálása (elsősorban pénzügyi szempontok miatt),
- az illetékes bizottság(ok) előzetes véleményezését megkerülő döntéshozatal,
- a fenntarthatóság szempontjából hibás döntések káros következményeinek hiányos ismerete,
- a (hibás) döntések esetén a felelősségvállalás hiánya stb.

Beruházások, fejlesztések Előzetes Fenntarthatósági Értékelése

Az előzetes fenntarthatósági értékelés célja a településen tervezett jelentős (50 M Ft feletti) beruházások és fejlesztések objektív elemzésének, összehasonlíthatóságának biztosítása komplex módon. A vizsgálat elvégzése a környezetvédelmi referens feladata, azonban a társadalmi és gazdasági elemzéshez szükség lehet más szakértők bevonására is. A következő oldalon bemutatott értékelő táblázat teszi lehetővé a Fenntarthatósági Mutatószám (FM) kiszámítását, illetve egy adott beruházás, fejlesztés különböző változatainak objektív összehasonlítását.

A táblázatban szereplő számok *példaként* szolgálnak az elemzésre, egy Pest megyei ipari beruházás kapcsán.

Fenntarthatósági Mutatószám – értékelő táblázat –			
Vizsgálandó hatások	Beruházás vagy területfejlesztés megnevezése, 1. változat	Beruházás vagy területfejlesztés megnevezése, 2. változat	Beruházás vagy területfejlesztés megnevezése, 3. változat
	Hatások mértéke (-6 és +6 pont között)		
Környezetvédelmi hatás (KH)	-----	-----	-----
1. Levegőminőség (üzemi légszennyező anyag kibocsátás mennyisége, gépjárműforgalom)	-6		
2. Felszíni és felszín alatti vizek állapota és mennyisége (vízszennyező anyag kibocsátás mennyisége, vízfelhasználás mértéke)	-6		
3. Talajállapot (terhelés, beépítés mértéke)	-2		
4. Természet és táj állapota (védett területekre gyakorolt hatás, természeti területek felaprózódása, állatvilág zavarása)	-6		
5. A települési és az épített környezet (zöldterületek, védett építetek értékek)	0		
6. Hulladékgazdálkodás (veszélyes és nem veszélyes hulladékok mennyisége, kezelése)	-6		
7. Zaj- és rezgés állapot (gépjárműforgalom, üzemi zaj)	-4		
8. Energiagazdálkodás (hagyományos és megújuló energiaforrások, energiafelhasználás mértéke)	-6		
KH összesen:	-36 pont		
Társadalmi hatás (TH)	-----	-----	-----
1. Munkahely teremtés aránya (a lakónépességhez viszonyítva) Helyi, térségi munkaerő alkalmazásának aránya	+2		
2. Közösségi élet	0		
3. Egészségügyi állapot (levegőszennyezés, ivóvíz minősége, zajterhelés)	-6		
4. Környezeti szemléletre gyakorolt hatás	0		
TH összesen:	TH*2= -8 pont		
Gazdasági hatás (GH)	-----	-----	-----
1. Várható egyszeri és folyamatos bevételek aránya (az éves költségvetéshez viszonyítva)	+4		
2. Más, helyi vállalkozásokkal való kapcsolódás (pl. beszállítói tevékenység)	+2		
GH összesen:	GH*4 = 24 pont		
Fenntarthatósági Mutatószám (FM; alternatívák összehasonlítása):	(KH+TH+GH) = -20 pont		

Megjegyzések:

- a TH és a GH értékét a súlyozás miatt kell beszorozni,
- az KH, TH és GH értéke -48 és +48, az FM értéke -144 és 144 pont között lehet.

Szabályok az FM értékelő tábla alkalmazásához

Az értékelés során adható pontszámok:

Hatások mértéke	Negatív hatások rövid- és középtávon (0-5 év)	Pozitív hatások rövid- és középtávon (0-5 év)	Negatív hatások hosszú távon (5 év felett)	Pozitív hatások hosszú távon (5 év felett)
Kicsi	-1	+1	-2	+2
Közepes	-2	+2	-4	+4
Nagy	-3	+3	-6	+6

(Amennyiben nincs hatás, értelemszerűen 0 pontot kell adni.)

Az adott fejlesztés, beruházás elvetendő (nem felel meg a fenntarthatóság elvének), amennyiben:

- Az FM értéke negatív (-144 és -1 pont között van),
- Az értékelő táblázat bármely rubrikájában -6 vagy -4 pont szerepel,
- A környezeti, társadalmi vagy gazdasági hatások (KH, TH, GH) közül bármelyik pontszám negatív érték,
- A KH vagy a TH pontértéke közül legalább az egyik nem haladja meg a 16 pontot.

	A beruházás vagy területfejlesztés:			
	elvetendő	elfogadható	támogatandó	erősen támogatandó
FM értéke:	- 144 - -1	0-48	49-96	97-144

A Fenntarthatósági Mutatószám a gyakorlati alkalmazások tapasztalatai alapján továbbfejlesztést igényel!